

“Kill people, burn shit, fuck school”

Emiel Heijnen is docent en onderzoeker aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten/Radboud Universiteit Nijmegen. Hij deed in het afgelopen jaar onderzoek naar informele visuele netwerken en is projectleider van het media/kunsteducatie-project *MediaCultuur*.

Kunsteducatie over populaire kunstvormen is zinloos zonder maatschappelijke context. Discussieer mee op LinkedIn.

Verder filmpjes van Tyler, the Creator en Evan Roth, het project *MediaCultuur* en meer onderzoek van Emiel Heijnen:
www.cultuurplein.nl/heijnen

De titel boven dit stuk verwacht je niet direct in een blad over cultuureducatie. Deze woorden schalden afgelopen november door een bomvol Paradiso, meegebruld door de fans van rapper Tyler, The Creator, en vormen het refrein van het nummer *Radicals*. Het publiek bestond niet uit anarchistische hooligans, maar uit alternatieve hiphopliefhebbers die weten dat je dit soort teksten met de nodige emmers zout moet nemen. Desalniettemin is Tylers taalgebruik op zijn zachtst gezegd stevig te noemen en ik vermoed dan ook niet dat dit nummer binnenkort als onderdeel van de lokale schoolmusical te horen zal zijn.

Ondanks haar vrouwonvriendelijke en gewelddadige imago heeft de hiphop / urban cultuur het weten te schoppen tot een geliefd format in de kunsteducatie. Daar waar kunst een aansprekend gezicht moet krijgen voor kinderen en jongeren wordt veelvuldig gerapt, gestretdanced en graffiti gespoten. Op zichzelf is daar niets mis mee. Ik vind het uitstekend als kunsteducatoren verbanden leggen met populaire jongerencultuur.

Wat ik wel problematisch vind, is dat subculturen in de kunsteducatie vaak ontdaan worden van hun ‘maatschappelijk ongemakkelijke’ kanten. Hiphop, graffiti, videogames, manga: het zijn allemaal populaire kunstvormen onder jongeren, maar stuk voor stuk bevatten ze ook ethische vraagstukken rond machocultuur, vandalisme, seksualiteit en geweld. Door deze aspecten te negeren binnen de kunsteducatie worden deze subculturen slechts stijffiguren, volledig losgezongen van hun maatschappelijke context. Als educator ga je dan in mijn ogen niet alleen voorbij aan je pedagogische taak, maar doe je ook geen recht aan de betekenisvolle complexiteit van pop- en jongerencultuur.

Het is toch een vreemde paradox dat CKV-leerlingen overdag meedoen aan een streetdanceworkshop, terwijl ze ‘s avonds op de schooldisco op dezelfde muziek aanlopen tegen een ‘schuurverbod’. Let wel, ik vind het terecht dat een school reageert wanneer informele dans de vorm aanneemt van droogneuken. Maar ik kijk er steeds weer van op dat de prominente rol van seksualiteit en de traditionele vrouw / man verhoudingen in de urban arts zelden aan de orde komt in de kunsteducatie.

Nooit hebben we in een tijd geleefd waarin het zo gemakkelijk was om je eigen culturele fascinaties -hoe obscuur ook- te ontdekken en te delen met anderen. Dat biedt voor kunsteducatie een geweldige mogelijkheid om de eigen fascinaties van deelnemers te gebruiken als verrijking en actualisatie van het aanbod. Maar met deze actuele bottom-up stroom zullen er onvermijdelijk inktzwarte, ethisch ‘incorrecte’ zaken de school / instelling binnenkomen. De oplossing ligt er voor mij niet in om de school hermetisch af te sluiten voor dit soort invloeden, maar ook niet om te suggereren dat je ingaat op wat jongeren beweegt, terwijl je feitelijk alleen ingaat op schoongeboende versie van die subcultuur. Wie bereid is subculturen in hun volle complexiteit te analyseren, ontdekt nog eens iets. Halverwege Tylers *Radicals* hoor je: *“I’m not saying: just go out and do some stupid shit, commit crimes. What I’m trying to tell you is: do what the fuck you want, stand for what the fuck you believe in.”* Tyler blijkt een jongen van 19 met een groot hart en een bijzonder grote waffel.